

SEPPO MONTÉN

KOULUTUKSESTA TYÖMARKKINOILLE

Osa 10. Yleissivistävä koulutus

TUTKIMUSKATSAUKSIA 2016

Helsingin kaupunki
Tietokeskus

**TIEDUSTELUT
FÖRFRÅGNINGAR
INQUIRIES**

Seppo Montén, p. – tel. 09 310 36364
Stina Högnabba, p. - tel. 09 310 42525
etunimi.sukunimi@hel.fi

**JULKAISIJA
UTGIVARE
PUBLISHER**

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

**OSOITE
ADRESS
ADDRESS**

PL 5500, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)
PB 5500, 00099 Helsingfors stad
(Broholmsgatan 18–20 A)
P.O.Box 5500, FI-00099 City of Helsinki
Finland (Siltasaarenkatu 18–20 A)

**PUHELIN
TELEFON
TELEPHONE**

09 310 1612

**INTERNET
WWW.HEL.FI/TIETOKESKUS/**

**TILAUKSET, JAKELU
BESTÄLLNINGAR, DISTRIBUTION
ORDERS, DISTRIBUTION**

p. – tel. 09 310 36293
tietokeskus.tilaukset@hel.fi

**KÄTEISMYyntI
DIREKTFÖRSÄLJNING
DIRECT SALES**

Tietokeskuksen kirjasto
Siltasaarenkatu 18–20 A, p. 09 310 36377
Faktacentralens bibliotek
Broholmsgatan 18–20 A, tel. 09 310 36377
City of Helsinki Urban Facts Library
Siltasaarenkatu 18–20 A, tel. +358 09 310 36377
tietokeskus.kirjasto@hel.fi

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

KOULUTUKSESTA TYÖMARKKINOILLE

Osa 10. Yleissivistävä koulutus

SEPPO MONTÉN

TUTKIMUSKATSAUKSIA
FORSKNINGSRAPPORTER
STUDY REPORTS

2016:6

KÄÄNNÖKSET
ÖVERSÄTTNING
TRANSLATIONS
Magnus Gräsbeck

TAITTO JA KUVIOT
OMBRYTTNING OCH FIGURER
GENERAL LAYOUT AND GRAPHS
Lotta Haglund

KANSI
PÄRM
COVER
Tarja Sundström-Alku
Kansikuva | Pärmbild | Cover picture
Etukansi, Seppo Montén
Takakansi, Helsingin kaupungin
aineistopankki, Kimmo Brandt

PAINO
TRYCKERI
PRINT
Edita Prima Oy, Helsinki 2016

PAINETTU
ISSN 1455-7266
ISBN 978-952-331-132-9

VERKOSSA
ISSN 1796-7236
ISBN 978-952-331-133-6

SISÄLLYS

Esipuhe	5
Förord	6
Preface	7
Taustaa	9
1 Raportoinnin rakenne	10
2 Yleissivistävä koulutus	11
2.1 Yleissivistävä koulutus eräiden taustamuuttujien valossa.....	11
2.2 Yleissivistävä koulutus: ammattijakaumien keskittyneisyys.....	14
2.2.1 Koulutusala	14
2.2.2 Opintoalat.....	15
2.2.3 Opintoalat ja koulutusasteet	15
2.3 Koulutuksesta ammattiin	16
2.3.1 Perusopetus [koulutuskoodi 002]	16
2.3.2 Lukiokoulutus [koulutuskoodi 003]	18
3 Lopuksi	23
Kirjallisuutta	25
Liitetaulut	26
Liitekuvio	29
Liite	30
Opetushallinnon koulutusluokitus	30

ESIPUHE

Kansainvälisessä 15-vuotiaiden koulutaitoja mittaavassa PISA-tutkimuksessa Suomi on perinteisesti pärjännyt hyvin. Olemme mm. matematiikassa olleet vertailun kärkisijoilla, esimerkiksi pohjoismaisia naapureitamme edellä. Suomalaista koulua ja opettajakoulutusjärjestelmää onkin esitelty lukuisille ulkomaisille ryhmille esimerkkinä siitä, miten hyvin rakennetun koulutusjärjestelmän avulla voidaan tarjota valmiudet jatko-opintoihin koko ikäluokalle. Kansalliset tavoitteet kurottavat vielä peruskouluakin pidemmälle. Tavoitteena on, että koko ikäluokka saisi toisen asteen koulutuksen. Tämä tavoite ei kuitenkaan toteudu, sillä joka kuudes nuori jää ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Tämä on merkittävä yhteiskunnallinen haaste, joka odottaa ratkaisua. Työmarkkinoilla koulutuksen rooli on ajan myötä vain kasvanut.

Tämä Helsingin kaupungin tietokeskuksen erikoistutkija Seppo Monténin tutkimuskatsaus on kymmenes työ sarjassa, jossa analysoidaan tutkinnon alan ja ammatillisen alan välistä yhteyttä Helsingistä kerätyllä tutkimusaineistolla. Tarkastelut suoritetaan opintoaloittain ja koulutusasteittain käyttäen opetushallinnon kymmenluokkaista koulutusala- luokitusta. Tässä työssä tarkastelun kohteena on yleissivistävä koulutus, eli perusopetus ja lukiokoulutus.

Yleissivistävän koulutuksen hankkineet sijoittuvat leimallisesti yksityisen sektorin työpaikkoihin. Työllisten osuus työikäisistä jää huomattavan paljon toisen asteen koulutuksen saaneita alemmalle tasolle. Tätä eroa ei niinkään selitä suurempi työttömyysaste vaan työvoiman ulkopuolelle jääminen. Yleissivistävän koulutuksen saaneiden ammattipaletti on huomattavan laaja. Siivoustehtävät, rakennusala, myyntityöt, kuljetus- ja varastotyöt sekä ravitsemusalan työt ovat vahvimmin edustettuna.

Helsingissä huhtikuussa 2016

Henrik Lönnqvist
Vs. tutkimuspäällikkö

FÖRORD

I den internationella undersökningen PISA, som mäter skolfärdigheter bland 15-åringar har Finland av hävd klarat sig bra. Bland annat i matematik har vi legat högt uppe på rankingen, högre än till exempel våra nordiska grannar. Finländska skolor och vårt lärarutbildningssystem har presenterats för en mängd utländska grupper som exempel på hur man med hjälp av ett välkonstruerat utbildningssystem kan ge en hel åldersklass möjlighet till fortsatta studier. De nationella målsättningarna vill nå ännu längre än grundskolan. Målet är att hela åldersklassen skall få utbildning på andra stadiet. Men detta mål kommer man inte upp till: var sjätte ung får inget annat slutbetyg än grundskolans. Detta är en betydande samhällelig utmaning som väntar på sin lösning. På arbetsmarknaden har utbildningens roll med tiden bara vuxit.

Föreliggande forskningsöversikt är Helsingfors stads faktacentrals specialforskare Seppo Monténs tionde arbete i en serie som analyserar sambandet mellan examensinriktning och yrkesinriktning utgående från ett material insamlat i Helsingfors. Analyserna görs enligt studieinriktning och utbildningsnivå i enlighet med utbildningsförvaltningens indelning i tio klasser. Föreliggande forskningsöversikt analyserar hur folk med enbart allmänbildande utbildning, dvs. grundskole- eller gymnasieutbildning, har placerat sig i yrkeslivet.

De som skaffat sig enbart en allmänbildande utbildning placerar sig typiskt i jobb inom den privata sektorn. Andelen sysselsatta bland personer i arbetsför ålder är märkbart mindre bland dem som har enbart allmänbildande utbildning än dem som avlagt examen på andra stadiet. Denna skillnad förklaras inte så mycket av en högre arbetslöshetsgrad som av att man blir utanför arbetskraften. De som har enbart allmänbildande utbildning uppvisar en märkbart bred yrkespalett. Jobb inom städning, byggande, försäljning, transport och lagring samt jobb inom restaurangbranschen är starkast representerade.

Helsingfors, april 2016

Henrik Lönnqvist
t.f. forskningschef

PREFACE

In the international PISA study, which assesses skills acquired at school by 15 year olds, Finland has usually done well. In mathematics, for example, we have ranked very high – higher than our Scandinavian neighbours, among others. Finnish schools and our teacher education system have been presented to a multitude of foreign delegations as examples of how – thanks to a well-constructed educational system – an entire age group has had the opportunity to pursue continued studies. The national aim is set higher than just the comprehensive school, and the objective is to give the whole age group a secondary-level education. This objective, however, is not achieved: every sixth student never attains more than a basic education. This is a considerable national challenge that awaits a solution. On the labour market, the role of education has continuously been growing.

The present study report is the tenth work in a series by Urban Facts Senior Researcher Seppo Montén analysing the correlation between field of education and field of employment. The work draws on a material collected in Helsinki, and the analyses look at field of education and field of employment adopting the ten-class education division used by the Finnish education authorities. The present study report analyses in what sort of jobs people with merely a general education have found work.

Those who have acquired merely a general education typically find work in the private sector. The proportion of employed among those of working age is clearly smaller than among those having acquired an education at secondary level. This difference is not so much explained by a higher unemployment rate as by falling outside the workforce. Those with merely a general education show a remarkably wide palette of professions. Jobs in cleaning, construction, sales, transport and storage as well as restaurant jobs are most common.

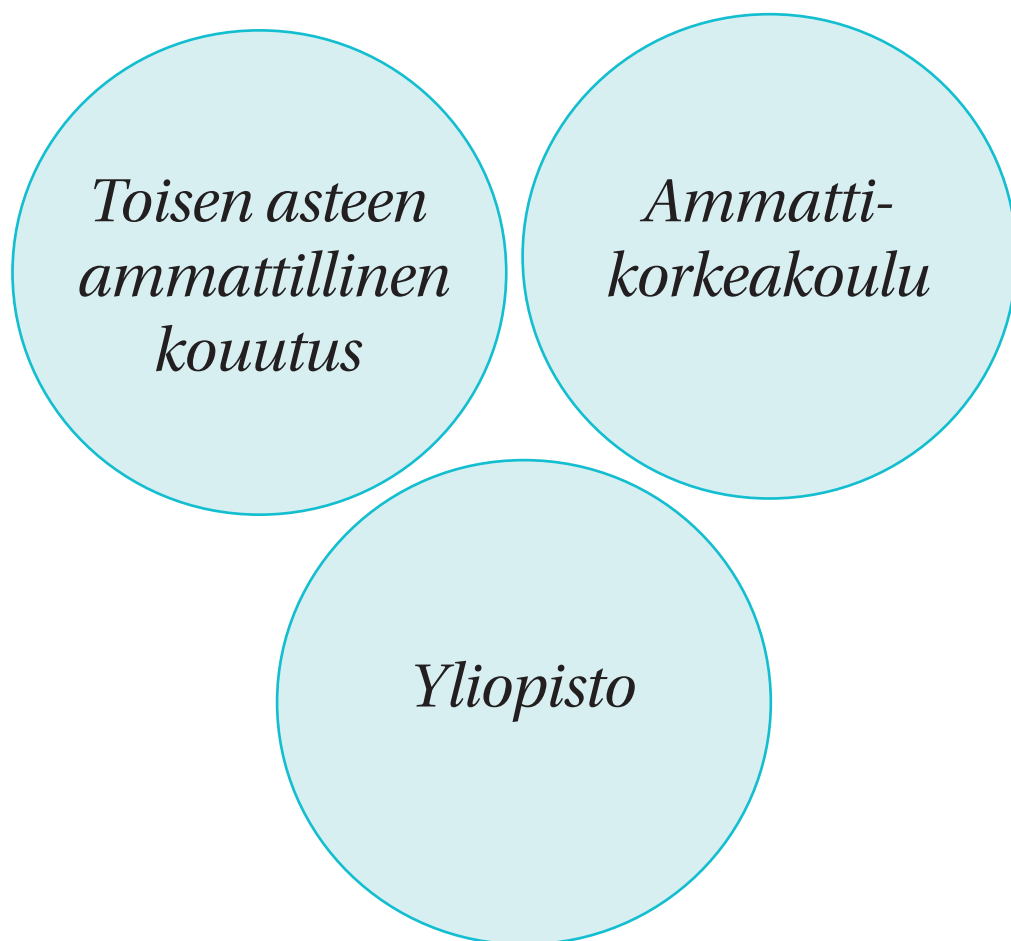
Helsinki, April 2016

Henrik Lönnqvist
Acting Research Manager

TAUSTAA

Tässä raporttisarjassa kuvataan tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työmarkkinoille. Tarkastelun pohjana oleva aineisto on tuotettu Tilastokeskuksen henkilörekistereistä. Aineiston alkuperäinen käyttötotehtävä liittyi työvoima- ja koulutustarpeiden ennakointitutkimukseen. Aineiston avulla selvitettiin ammattien ja koulutusten välisiä riippuvuuksia. Sitä käyttäen rakennettiin ns. ammattien ja koulutusten välinen vastaavuusavain. Avain kuvaa ammattikohtaisesti sitä, minkälainen koulutusrakenne tuottaa juuri tähän ammattiin sopivimman koulutuksen. Vastaavuusavain puolestaan sijoitettiin työvoima- ja koulutustarpeita ennakoivaan laskentamalliin. Tämä varsin mittava aineisto ansaitsee myös oman tarkemman kuvauksensa. Siksi tämä julkaisu.

Aineisto pohjautuu vuoden 2006 työssäkäyntitilastoon, ja tarkastelukohteena on Helsingissä työssä käyvät henkilöt. Aineisto on kohtalaisen vanha, mutta ammattien ja koulutuksen vastaavuutta kuvaavat rakenteelliset riippuvuudet ovat suhteellisen vakaita yli ajan. Selvitysten painopiste on opintoalojen välisessä vertailussa.

1 RAPORTOINNIN RAKENNE

Raportointi etenee opetushallinnon koulutusluokituksen mukaisesti. Luokituksessa on kymmenen koulutusala eli yleissivistävä koulutus ja yhdeksän ammatillista alaa. Kukin koulutusala jakaantuu useampaan opintoalaan, joita on yhteensä 71. Opintoalat on vielä jaoteltu koulutusasteen mukaan; koulutusasteet on ryhmitelty kolmelle tasolle (toinen aste, ammattikorkeakouluaste ja yliopistoaste). Selvitykset julkaistaan yksi koulutusala kerrallaan. Opetushallinnon käyttämä koulutusluokitus on liitteenä 1.

Tarkastelun keskiössä on opintoalojen välinen vertailu. Vertailun pääkohteena on se, minkälaisiin ammatteihin eri tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet. Mukana vertailuisissa on myös joukko muita muuttujia, kuten tutkinnon suorittaneiden työllisten sukupuoli, ikä, äidinkieli, työnantajasektori ja tutkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema.

Varsinaisten ammattien lisäksi kiinnostuksen kohteena on se, minkälainen on ammattien rakenne eri opintoalojen kohdalla. Tuottaako koulutus hyvin suppealle alalle osaajia vai onko tutkinnon suorittaneiden ammattikirjo kovinkin laaja? Tätä ulottuvuutta on kuvattu gini-indeksillä (gini-kertoimella). Gini-indeksi mittaa jakauman keskittyneisyyttä, ja sitä on käytetty paljon etenkin tulojen jakaantumisen kuvaajana. Tässä yhteydessä indeksiä käytetään siis ammattien jakaantumisen mittarina. Gini-indeksin arvo liikkuu nolasta yhteen. Jos opintoalan ammattijakauma on täysin tasainen eli tutkinnon suorittaneita siirtyy jokaiseen ammattiin yhtä paljon, gini-indeksi saa arvon nolla. Jos taas tutkinnon suorittaneet päätyvät kaikki yhteen ja samaan ammattiin, indeksin arvoksi tulee yksi. Korkea gini-indeksin arvo tarkoittaa siis sitä, että kyseisen tutkinnon suorittaneet ovat keskittyneet suhteellisen voimakkaasti pieneen määrään ammatteja. Matala indeksiarvo puolestaan kertoo siitä, että tutkinto on tyypiltään lähellä ammatillista yleistutkintoa.

Gini-indeksit on laskettu kaikkien ammattien jakaumasta; ammatteja on tässä aineistossa yhteensä 531 kappaletta. Näin ollen opintoalakohtaisessa ammattijakaumassa tulee paljon nollahavaintoja eli on paljon sellaisia ammatteja, joissa ei toimi yhtään kyseisen tutkinnon suorittanutta. Tämä johtaa siihen, että gini-indeksien arvot ovat kaikkien opintoalojen osalta varsin korkeat, mutta eroja yläpäässäkin tietenkin löytyy. Tästä enemmän jäljempänä.

Mennään seuraavaksi koulutuslakohtaisiin tarkasteluihin. Aineistosta on valmistunut yhdeksän raporttia (humanistinen ja kasvatusala; kulttuuriala; yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala; luonnontieteiden ala; tekniikan ja liikenteen ala; luonnonvara- ja ympäristöala; sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala; matkailu-, ravitsemis- ja talousala; muu koulutus). Aiemmissa raporteissa on käyty läpi kaikki ammatilliset koulutusalat. Tässä selvityksessä tarkastelun alla on yleissivistävä koulutus.

2 YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS

Nyt tarkasteltava aineisto sisältää henkilöt, jotka eivät ole yleissivistävän koulutuksen lisäksi hankkineet mitään ammatillisesti suuntautunutta koulutusta, joka olisi tuottanut tutkinnon ja siten merkitty tutkintorekisteriin. Seurannan alla ovat toisaalta vain perusasteen koulutuksen hankkineet (kansakoulu, kansalaiskoulu, keskikoulu, peruskoulu), toisaalta lukiokoulutuksen hankkineet.

Suomessa vakituisesti asuvilla lapsilla on lakiin perustuva oppivelvollisuus. Se tarkoittaa velvollisuutta hankkia perusopetuslaissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen oppimäärä. Hankittava oppimäärä on ajan saatossa muuttunut. Nykyisen lainsäädännön mukaan oppivelvollisuus alkaa yleensä sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta ja päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 10 vuotta. Oppivelvollisuus jatkuu aina lukuvuoden loppuun asti sinä lukuvuonna, jona nuori täyttää 17 vuotta. Nykyään Suomessa lähes kaikki lapset (99,7 %) suorittavat perusopetuksen oppimäärän ja saavat perusopetuksen päättötodistuksen.

Oppivelvollisuuden voi Suomessa suorittaa muullakin tavalla kuin käymällä koulua. Perusopetuksen oppimäärän mukaiset tiedot ja taidot voi hankkia esimerkiksi opiskelemalla kotona, koska Suomessa ei ole koulupakkoa. Oppivelvollisuuden sisältö on sama suorittamistavasta riippumatta. Jos huoltaja päätyy tällaiseen ratkaisuun, vastuu opintojen järjestämisestä ja esimerkiksi oppikirjojen ja muun oppimateriaalin hankkimisesta siirtyy hänelle.

Lukiokoulutus puolestaan on vapaaehtoista toisen asteen yleissivistävää koulutusta ja rinnakkaista toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa. Opiskelija voi suorittaa myös yhdistelmä­tutkinnon eli hankkia ylioppilastutkinnon kanssa yhtä aikaa ammatillisen tutkinnon. Tällöin hän kirjautuu tutkintorekisteriin ammatillisen tutkinnon mukaan eikä näin ollen ole mukana nyt tarkasteltavassa lukiokoulutuksen hankkineiden aineistossa.

2.1 Yleissivistävä koulutus eräiden taustamuuttujien valossa

Verrataan ensiksi vain yleissivistävän koulutuksen hankkineita työllisiä Helsingin kaikkiin työllisiin muutaman taustamuuttujan mukaan. Tiedot kuvaavat Helsingissä työssä käyviä (taulut 1a ja 1b). Työmarkkina-asemaa kuvaavat tiedot koskevat Helsingissä asuvaa väestöä (taulu 1c). Taulukkojen 1a ja 1b ylin rivi ”Kaikki työlliset yhteensä” sekä taulukon 1c ylin rivi ”Koko väestö yhteensä” sisältävät myös ilman ammatillista tutkintoa olevat työlliset.

Äidinkielen osalta yleissivistävän koulutuksen hankkineet poikkeavat koko aineistosta siten, että muiden kuin suomen tai ruotsinkielisten osuus on huomasti korkeampi perusasteen koulutuksen hankkineilla. Lukiokoulutuksen hankkineilla ruotsinkielisten osuus puolestaan on kaksinkertainen verrattuna toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneisiin.

Sukupuolten välillä erot yleissivistävän koulutuksen hankkineiden ja kaikkien tutkinnon suorittaneiden välillä ovat suhteellisen pienet. Lukion käyneissä naisten osuus on hie-
man korkeampi kuin esimerkiksi toisen asteen ammatillisen koulutuksen hankkineilla. Keski-ikältään yleissivistävän koulutuksen hankkineet poikkeavat huomattavasti kaikista tutkinnon suorittaneista. Pelkän perusasteen tutkinnon suorittaneet ovat huomattavasti vanhempia kuin tutkinnon suorittaneet keskimäärin. Vain lukiokoulutuksen hankkineet puolestaan ovat kovin nuoria, lähes 13 vuotta nuorempia kuin esimerkiksi toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneet. Tätä selittää suurelta osin se, että lukion käyneistä osa on vielä opiskelemissa, eikä heiltä ole kirjautunut tutkintorekisteriin muuta tutkintoa kuin lukiokoulutus.

Taulukko 1a. Yleissivistävän koulutuksen hankkineiden työllisten ja kaikkien työllisten äidinkieli, sukupuoli ja mediaani-ikä Helsingissä

	Äidinkieli, %			Miehet, %	Naiset, %	Mediaani-ikä, vuotta
	Suomi	Ruotsi	Muu			
Kaikki työlliset yhteensä	89,2	5,7	5,1	46,9	53,1	41,0
Ammatillinen toinen aste	92,9	3,4	3,7	50,4	49,6	41,6
Ammattikorkeakoulu	93,1	4,9	2,0	39,7	60,3	41,7
Yliopisto	87,9	8,8	3,3	46,7	53,3	43,1
Yleissivistävä koulutusala	84,2	5,5	10,2	50,0	50,0	37,0
Perusaste	79,6	4,4	16,0	51,8	48,2	44,7
Lukio	90,0	6,8	3,2	47,9	52,1	28,8

Taulukko 1b. Yleissivistävän koulutuksen hankkineiden työllisten ja kaikkien työllisten työnantajasektori Helsingissä

	Työnantajasektori, %					
	Valtio	Kunta	Yksityinen sektori	Valtio-enemm. Oy	Yrittäjät	Muu
Kaikki työlliset yhteensä	11,7	15,8	63,6	3,8	5,0	0,2
Ammatillinen toinen aste	6,7	20,7	63,0	4,0	5,5	0,1
Ammattikorkeakoulu	9,5	17,8	65,9	2,9	3,8	0,1
Yliopisto	25,4	15,3	51,8	2,5	4,7	0,2
Yleissivistävä koulutusala	7,1	10,8	70,8	5,4	5,7	0,2
Perusaste	6,5	13,6	67,6	5,2	6,9	0,3
Lukio	7,8	7,5	74,6	5,7	4,2	0,2

Taulukko 1c. Yleissivistävän koulutuksen hankkineen väestön ja koko väestön työmarkkina-asema Helsingissä, 15–64-vuotiaat

Työmarkkina-asema, %			
	<i>Työllinen</i>	<i>Työtön</i>	<i>Työvoiman ulkopuolella</i>
Koko väestö yhteensä	68,6	5,9	25,4
Ammatillinen toinen aste	75,2	7,9	16,9
Ammattikorkeakoulu	84,2	4,3	11,5
Yliopisto	83,6	4,0	12,4
Yleissivistävä koulutus	53,0	6,6	40,4
Perusaste	44,1	8,7	47,2
Lukio	66,8	3,3	29,9

Yleissivistävän koulutuksen hankkineet ovat sijoittuneet varsin voimakkaasti yksityiselle sektorille, 71 prosenttia kun keskiarvo kaikilla työllisillä on 64 prosenttia. Erityisen voimakkaasti yksityinen sektori on vetänyt lukion käyneitä, joista kolme neljästä on päätenyt yksityiselle alalle keskiarvon ollessa 63 prosenttia toisen asteen tutkinnon hankkineilla. Myös valtioneemmistöinen osakeyhtiö ja yrittäjyys ovat olleet suhteellisesti yleisiä työnantajatahoja pelkän yleissivistävän koulutuksen hankkineille. Etenkin niin sanotusti kansakoulupohjalta on ryhdytty yrittäjäksi muita useammin. Kuntasektori sen sijaan näyttyy työnantajana selvästi tavanomaista heikommin. Esimerkiksi lukion käyneistä vajaat kahdeksan prosenttia on päätenyt kunnan töihin, kun keskiarvo toisella asteella on yli 20 prosenttia.

Yleisesti ottaen pelkän yleissivistävän koulutuksen varassa olevat ovat sijoittuneet työmarkkinoille tavanomaista huonommin. Pelkästään perusasteen koulutuksen hankkineilla työllisten osuus työikäisistä on tavattoman alhainen ja lähes puolet on kokonaan työvoiman ulkopuolella. Työttömyyttäkin esiintyy jonkin verran tavanomaista enemmän. Lukionkäyneillä sen sijaan tilanne on selkeästi valoisampi, mutta työmarkkinoille sijoittuminen jää kuitenkin selvästi jälkeen verrattuna toisen asteen ammatillisen tutkinnon hankkineiden tilanteeseen. Työllistyneiden osuus on alhaisempi ja kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolella on huomattavasti keskimääräistä useampi. Työttömien osuus sen sijaan on lukion käyneillä alle puolet toisen asteen ammatillisen tutkinnon hankkineiden vastaavasta osuudesta. Tätä osaltaan selittää ammattisuoja; ammattikoulutuksen hankkineiden ei tarvitse (työttömyysturvan saadakseen) ottaa vastaan mitä tahansa työtä, mutta pelkästään yleissivistävän koulutuksen hankkineilla tällaista suojaa ei ole. Tarkat tiedot alan tutkinnon suorittaneista löytyvät liitetauluista 1–4.

2.2 Yleissivistävä koulutus: ammattijakaumien keskittyneisyys

Tässä luvussa verrataan yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneita muihin koulutusaloihin, muihin opintoaloihin ja vielä opintoaloja koulutusasteen mukaan. Vertailu tehdään tutkinnon suorittaneiden ammattijakauman keskittymisen tason suhteen.

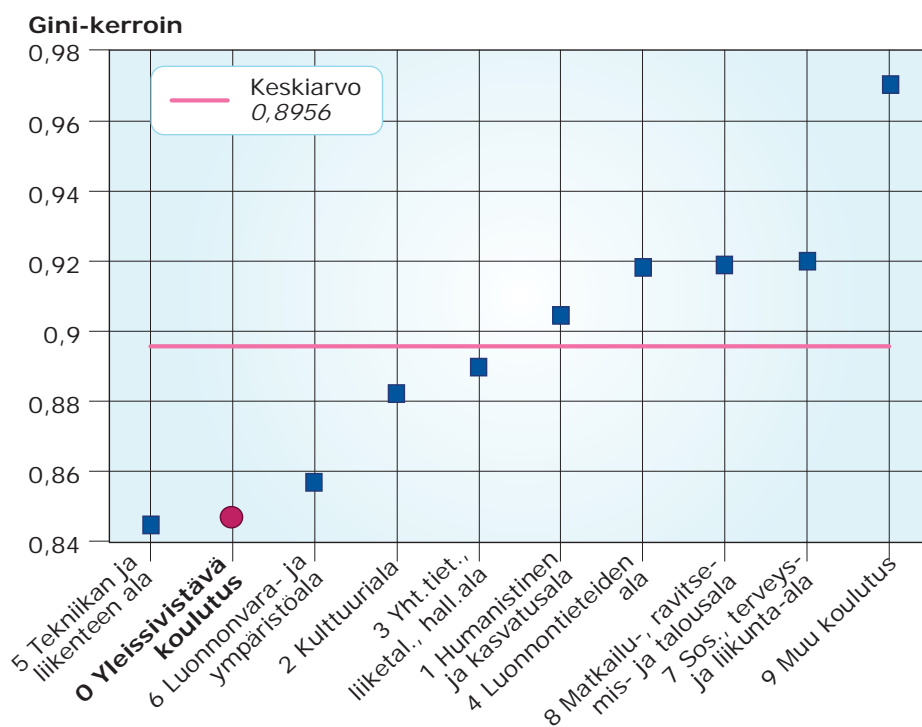
2.2.1 Koulutusala

Seuraavaksi tarkastellaan tutkinnon suorittaneiden ammattijakaumia. Aloitetaan karkeimmalta tasolta, koulutusaloista. Kaikkien koulutusalojen ammattijakaumista on laskettu gini-kertoimet. Ne kertovat kuinka keskittyneitä ammattijakaumat ovat eri koulutusaloilla; mitä korkeampi kerroin on, sitä voimakkaammin keskittynyt jakauma on eli sitä pienempi on jakauman ammattikirjo.

Kuviossa 1 on esitetty kaikkien koulutusalojen gini-kertoimet. Yleissivistävä koulutus on esitetty punaisella merkillä. Vaakaviiva kuvaa kaikkien koulutusalojen ammattijakaumien gini-kertoimien keskiarvoa. Yleissivistävän koulutuksen koulutusalan tutkinnon suorittaneiden työllisten ammattijakauma on keskittymisasteeltaan muihin verrattuna erittäin hajanainen. Tämä on tietenkin odotettavissakin, kun koulutus ei tuota ammattilaisia millenkään määrätyle ammattialalle.

Tässä aineistossa on yhteensä 531 ammattia. Yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet yhteensä 412 eri ammattiin, mikä on peräti 78 prosenttia kaikista ammattinimikkeistä; tämä on kaikista koulutusaloista selvästi korkein luku. Kaikkien koulutusalojen keskiarvo on 295 ammattia, mikä muodostaa 56 prosenttia kaikista ammattinimikkeistä. Yleissivistävän koulutuksen 20 yleisintä ammattia kattaa 54 prosenttia alan kaikista työllisistä. Koulutusalojen keskiarvo 20 yleisimmälle ammatille on oleellisesti korkeampi, 61 prosenttia. Loppuihin 392 ammattiin sijoittuu 46 prosenttia yleissivistävän koulutuksen koulutusalan tutkinnon suorittaneista työllisistä.

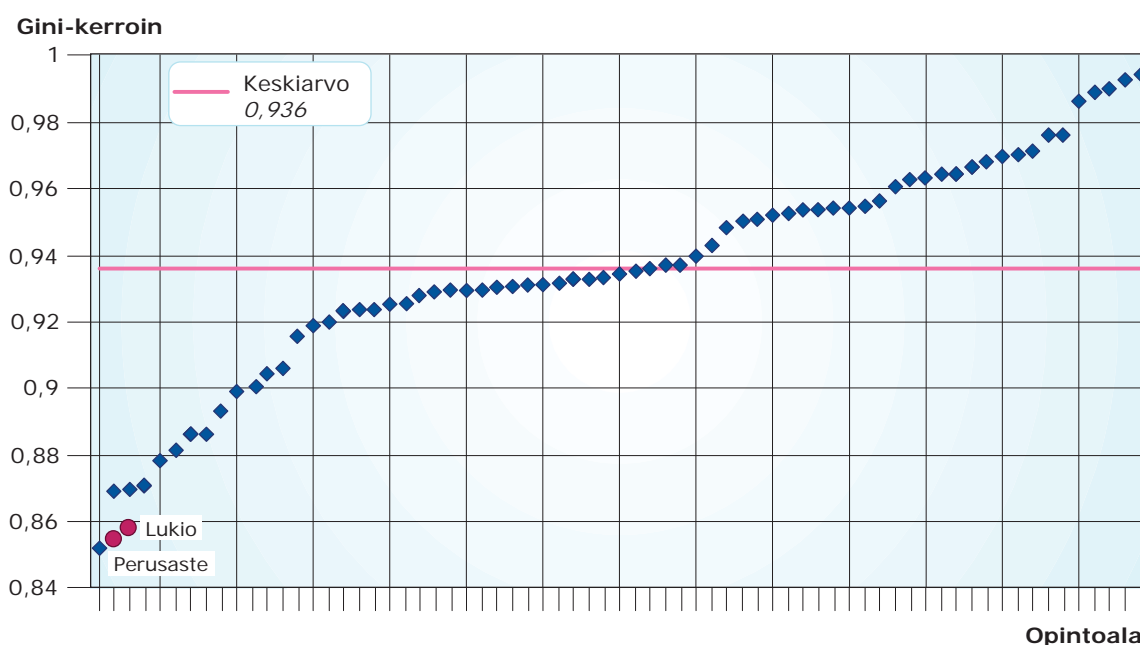
Kuvio 1. Koulutusalojen ammattijakaumien gini-kertoimet; punaisella yleissivistävä koulutus

2.2.2 Opintoalat

Katsotaan seuraavaksi yleissivistävään koulutukseen liittyvien tutkintojen ammattijakaumista laskettujen gini-kertoimien sijoittumista kaikkien opintoalojen joukossa. Tätä valaisee kuvio 2. Yleissivistävän koulutuksen ala siis sisältää edellä mainitut kaksi koulutusta eli perusopetustason tutkinnon ja lukiokoulutuksen. Kumpikin koulutus on työllisten ammattijakauman keskittymisasteen suhteen selvästi keskimääräistä matalammalla tasolla, hajanaisimmista jakaumista sijoilla kaksi ja kolme. Vain tekniikan ja liikenteen koulutusalaan kuuluva prosessi-, kemian- ja materiaalitekniikan opintoalan ammattijakauma on näitä hajanaisempi.

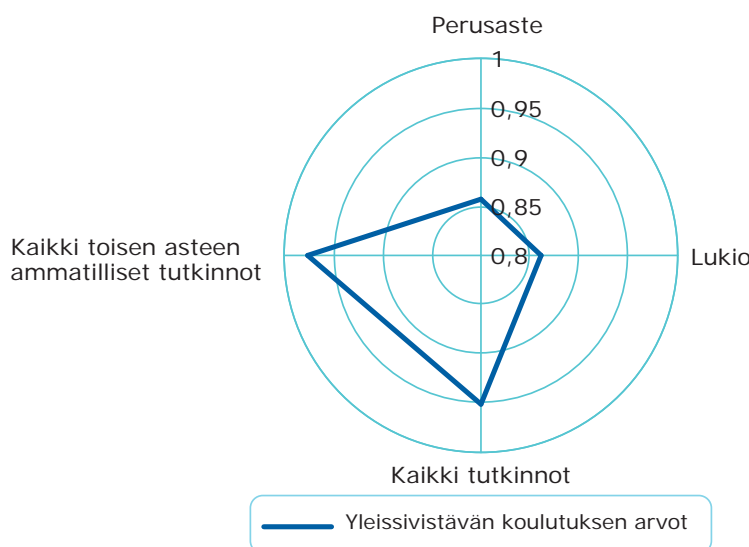
Kuvio 2. Opintoalojen ammattijakaumien gini-kertoimet; punaisella yleissivistävän koulutuksen alat

2.2.3 Opintoalat ja koulutusasteet

Otetaan tarkasteluun mukaan vielä koulutusasteet. Gini-kertoimet on nyt laskettu opintoala- ja koulutusastekohtaisista ammattijakaumista. Kertoimet on esitetty kuviossa 3. Kuvioon on otettu mukaan vain kaikki tutkinnot ja kaikki toisen asteen tutkinnot yleissivistävien tutkintojen lisäksi. Perusasteen tutkinnolla ei oikeastaan ole vertailukohdetta, ja lukio-koulutusta voi parhaiten verrata samanasteiseen toisen asteen ammatilliseen tutkintoon.

Kuvio 3. Ammattijakaumien gini-kertoimet, yleissivistävä koulutus sekä kaikki tutkinnon suorittaneet ja kaikki toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneet

Kaikkien tutkintojen käyrä kuviossa kuvaa kaikkien opintoalojen/koulutusasteiden (149 kappaletta) ammattijakaumien keskittymisindeksien keskiarvoa, muut käyrät eri tutkintotasojen vastaavia arvoja. Kuvion välittämä viesti on odotettu: kun koulutus ei johda mihinkään ammattiin, työelämään sijoitetaan hyvin kirjavasti erilaisiin ammatteihin. Lukio-koulutuksen hankkineilla ammattijakauman kirjo on oleellisesti hajanaisempi kuin toisen asteen ammatillisen tutkinnon hankkineilla. Perusasteen koulutuksen suorittaneilla hajanaisuus on vielä vähän suurempaa.

Entä minkälaisiin ammatteihin yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet ovat yleisimmin päätyneet? Tätä kuvataan seuraavaksi.

2.3 Koulutuksesta ammattiin

Yleissivistävän koulutuksen alalla on siis voinut valmistua perusasteen ja toisen asteen tutkintoihin. Seuraavaksi kuvataan yleissivistävän tutkinnon suorittaneiden taustoja ja sijoittumista työmarkkinoille koulutusasteittain.

2.3.1 Perusopetus [koulutuskoodi 002]

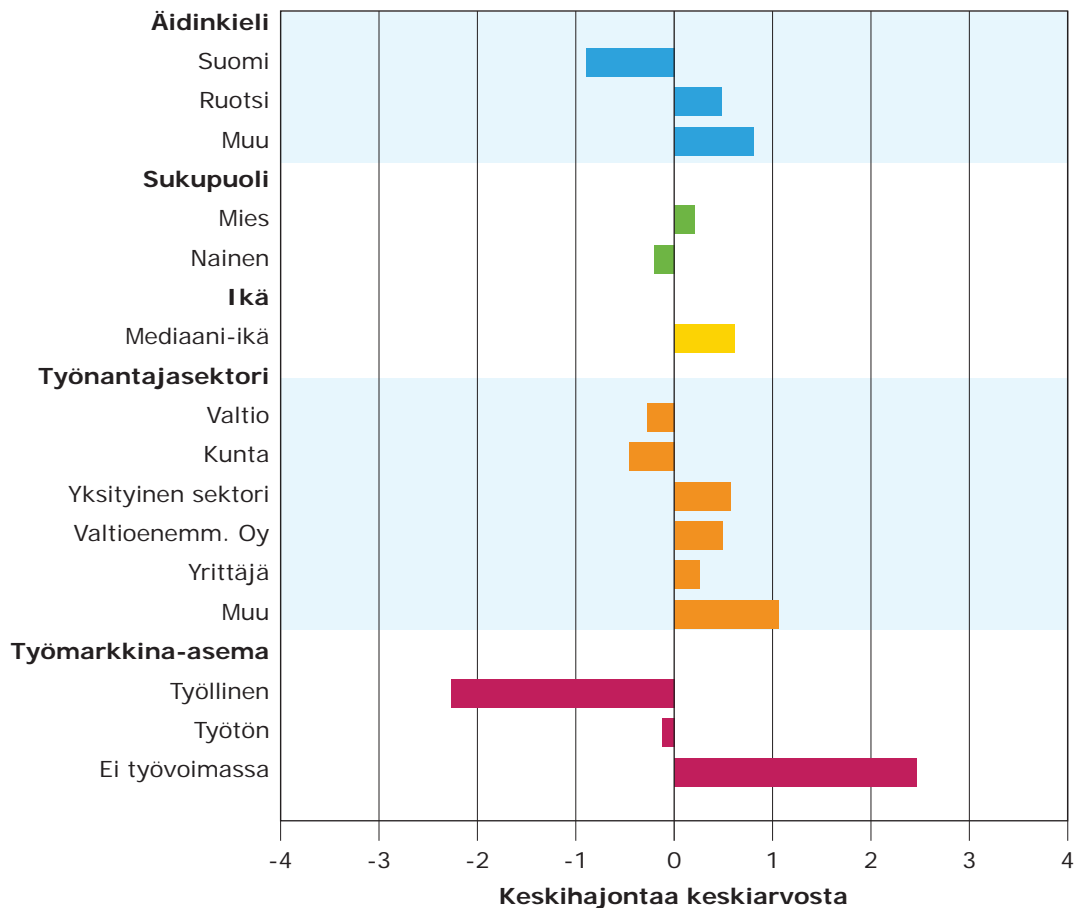
Katsotaan aluksi perusasteen yleissivistävän tutkinnon suorittaneita muutamien taustamuuttujien mukaan. Vertailu tehdään lähimpään koulutusasteeseen eli toisen asteen ammatilliseen koulutukseen.

Verrattavien muuttujien arvot vaihtelevat suuruudeltaan melkoisesti muun muassa muuttujan luokkamääristä ja jakaumamuodoista johtuen. Siksi muuttujien arvot on standardoitu eli normeerattu. Standardointi tekee eri asteikollisista muuttujista keskenään vertailukelpoisia. Standardoinnissa muuttujasta tehdään jakauma, jonka keskiarvo on nolla ja keskihajonta yksi. Saatu standardiarvo kertoo kuinka monta keskihajontaa se poikkeaa keskiarvosta nolla. Näin toimien erilaiset muuttujat on saatu keskenään yhteismitallisiksi.

Kuvioissa 4–5 saman muuttujan luokat on esitetty samalla värillä. Muuttujat ovat äidinkieli (suomi, ruotsi, muu), sukupuoli (mies, nainen), mediaani-ikä, työnantajasektori

(valtio, kunta, yksityinen sektori, valtioenemmistöinen oy, yrittäjä, muu) ja työmarkkina-asema (työllinen, työtön, ei työvoimassa). Työmarkkina-aseman luvut on laskettu Helsingin väestöstä, muut muuttajat Helsingissä työssäkäyvistä väestöstä. Tarkat luvut tutkinnon suorittaneiden taustamuuttujista löytyvät liitetauluista 1–4.

Kuvio 4. Perusasteen yleissivistävän koulutuksen hankkineet eräiden taustamuuttujien mukaan; standardoidut arvot

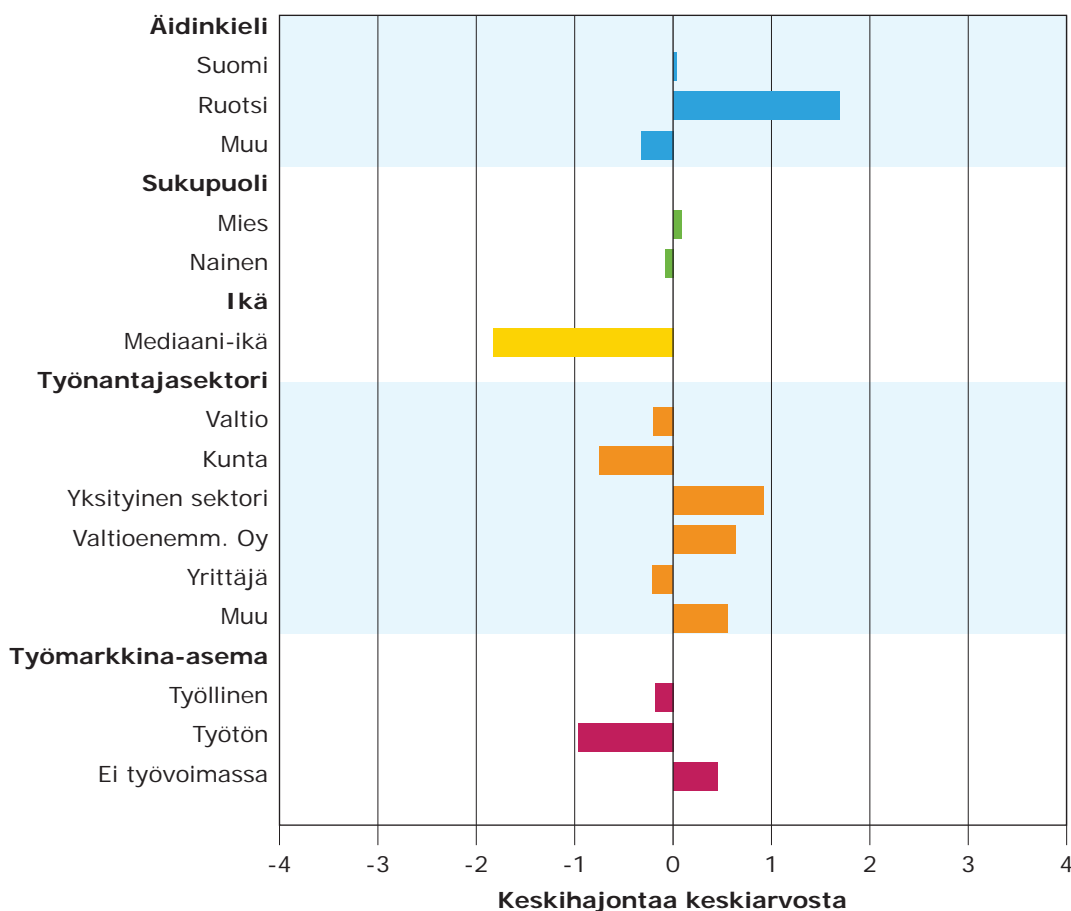

Yleissivistävän koulutuksen perusasteen asteen tutkinnon suorittaneet työlliset poikkeavat taustaltaan kohtalaisesti keskimäärästä. Tutkinnon suorittaneiden äidinkielijakaumassa suomenkielisiä on suhteellisesti vähemmän kuin toisella asteella keskimäärin, ruotsinkieli ja etenkin muu kieli puolestaan korostuvat kohtalaisesti. Perusasteen yleissivistävän tutkinnon suorittaneista on suomenkielisiä vain 80 prosenttia, kun toiselta asteelta valmistuneilla keskiarvo on 93 prosenttia. Sen sijaan esimerkiksi muun kuin suomen tai ruotsinkielisten osuus on 16 prosenttia, kun toisen asteen keskiarvo on alle neljä prosenttia. Sukupuolijakaumassa erot ovat varsin pienet. Keski-ikänsä yleissivistävän perusasteen tutkinnon suorittaneet ovat kolmisen vuotta vanhempia kuin toiselta asteelta valmistuneet keskimäärin. Työnantajatahona julkinen puoli on aliedustettu, etenkin kunta-ala (yleissivistävä perusaste 14 prosenttia / ammatillinen toinen aste 21 prosenttia), kun taas yksityinen puoli ja etenkin luokka ”Muu” ovat olleet keskimääräistä useammin työnantajatahoina. Pelkästään perusasteen yleissivistävän tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet työmarkkinoille varsin huonosti; kokonaan työelämän ulkopuolella on peräti 62 prosenttia tästä porukasta, ja työllisiä on vain vajaa kolmannes.

2.3.2 Lukiokoulutus [koulutuskoodi 003]

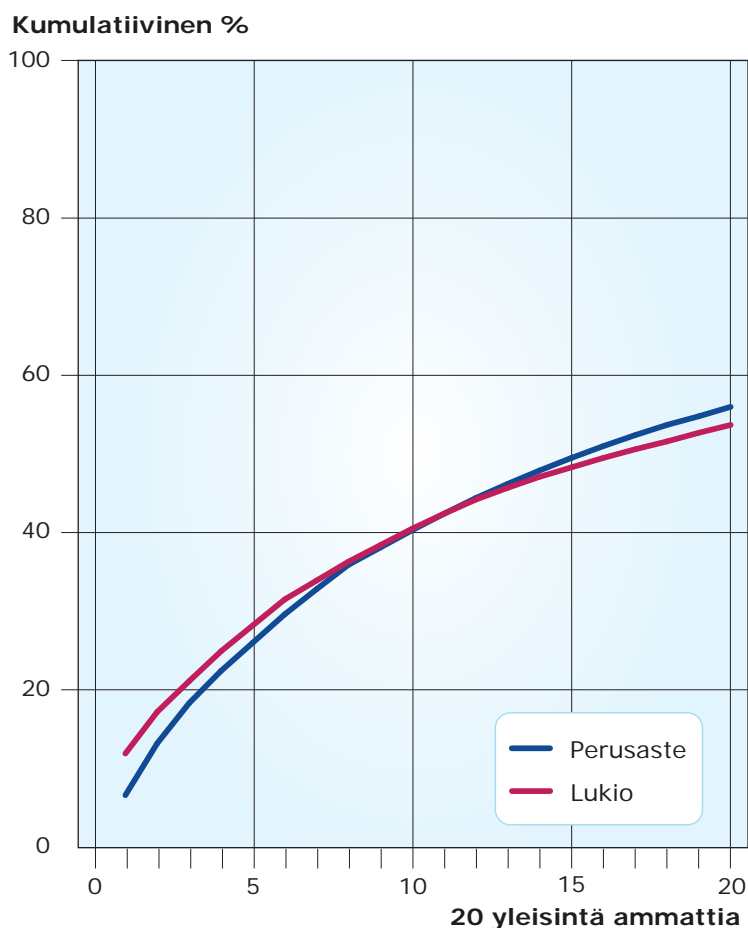
Lukiokoulutuksen hankkineita on verrattu toisen asteen ammatillisen tutkinnon hankkineisiin. Äidinkielenä ruotsi korostuu erittäin voimakkaasti lukion suorittaneilla: ruotsinkielisten osuus on kaksinkertainen toisen asteen 3,4 prosentin keskiarvoon verrattuna. Sukupuolijakaumassa ei juurikaan ole eroa, mutta keski-ikältään lukiokoulutuksen hankkineet ovat lähes 13 vuotta nuorempia kuin toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneet. Tätä osaltaan selittää jo aiemmin mainittu seikka, että lukion käyneet palaavat myöhemmin opintojen pariin ja valmistuttuaan kirjautuvat tutkintorekisterissä johonkin ammatilliseen tutkintoon. Tutkintorekisteriin kirjataan samanasteisista tutkinnoista viimeisin, ja jos henkilöllä on esimerkiksi lukiokoulutus ja toisen asteen ammatillinen koulutus, kirjatuksi tulee ammatillinen koulutus. Työnantajatahona painottuu myös lukiokoulutuksen hankkineilla yksityinen sektori; yksityiselle sektorille on lukion käyneistä päätenyt 75 prosenttia, kun vastaava osuus toisen asteen ammatillisella puolella on 63 prosenttia. Kunnan töihin on lukion suorittaneista päätenyt vain alle kahdeksan prosenttia toisen asteen keskiarvon ollessa 21 prosenttia. Lukiokoulutuksen hankkineet ovat sijoittuneet työmarkkinoille selvästi paremmin kuin edellä kuvatut perusasteen tutkinnon hankkineet, mutta kuitenkin jonkin verran heikommin kuin toiselta asteelta valmistuneet keskimäärin. Työttömyyttä toki esiintyy tavanomaista vähemmän.

Kuvio 5. Lukiokoulutuksen hankkineet eräiden taustamuuttujien mukaan; standardoidut arvot

Mennään sitten koulutuksen suorittaneiden työllisten yleisimpiin ammatteihin. Kuvioon 6 on piirretty yleissivistävän tutkinnon suorittaneiden työllisten 20 yleisimmän ammatin kumulatiivinen kuvaaja koulutusasteittain.

Kuvio 6. 20 yleisintä ammattia yleissivistävän koulutuksen hankkineilla; perusopetus ja lukiokoulutus; kumulatiivinen prosentti

Helsingin työpaikoissa oli yhteensä 106 909 yleissivistävän tutkinnon suorittanutta. Näistä 55 prosentilla oli pelkkä perustutkinto eli kansakoulu-, kansalaiskoulu-, keskikoulu- tai peruskoulututkinto. Lukiokoulutuksen hankkineiden osuus oli 45 prosenttia.

Ammattijakaumien keskittymiskäyrät 20 yleisimmän ammatin osalta ovat muodoltaan samanlaiset ja erittäin hajanaiset. Tämä on tietenkin odotettua, kun koulutus ei tähtää millekään ammatilliselle alalle. 50 prosentin osuuteen kaikista työllisistä tarvitaan peräti 16–17 yleisintä ammattia.

Gini-kertoimella mitaten yleissivistävän **perusasteen** tutkinnon suorittaneiden ammattijakauma on keskittymiseltään erittäin hajanainen (gini-kerroin 0,855), kun sitä verrataan kaikkien toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden keskimääräiseen ammattijakaumaan (gini-kerroin 0,968). Toisen asteen tutkinnon opintoaloja (lisättyä yleissivistävällä koulutuksella) on yhteensä 49, ja perusopetus on ammattijakauman keskittymisjärjestyksessä sijalla 49 eli hajanaisin. Liitekuviossa on esitetty yleissivistävän koulutuksen sijoittuminen kaikkien toisen asteen opintoalojen joukossa ammattijakauman gini-indeksillä mitattuna.

Taulukossa 2 on lueteltu 20 yleisintä ammattia yleissivistävän perusasteen tutkinnon suorittaneilla. Yleisin ammatti – siivoojat – muodostaa seitsemän prosenttia tutkinnon suorittaneiden kaikista työllisistä. Aineistossa 20 yleisimmässä ammatissa on yhteensä 33 023 henkilöä, kun tutkinnon suorittaneita työllisiä on yhteensä 58 903.

Lista 20 yleisimmästä ammatista on varsin kirjava. Lähes kaikkiin ammatteihin on nykyään tarjolla ammatillista koulutusta. Helsingin työmarkkinat ovat vetäneet myös ammatikouluttamattomia varsin hyvin, ja työelämän ulkopuolelle jääneet painottuvat suhteellisen voimakkaasti vanhimpiin ikäluokkiin. Työtehtävien, joihin ammattikouluttamattomat ovat sijoittuneet, vaatimustaso on tyyppillisesti toisen asteen ammatillinen koulutus.

Taulukko 2. Yleissivistävä koulutus, perusopetus, 20 yleisintä ammattia

	Ammatti	Työllisiä		Kumulatiivinen prosentti
		Lukumäärä	%	
1	91322 Siivoojat	3 945	6,7	6,7
2	5220 Myyjät ja tuote-esittelijät	3 865	6,6	13,3
3	832 Moottoriajoneuvojen kuljettajat	3 056	5,2	18,4
4	411 (Ei tarkempaa tasoa) Sihteerit, tekstinkäsittelijät ym.	2 358	4,0	22,5
5	3415 Myyntineuvottelijat, -edustajat ja -sihteerit	2 138	3,6	26,1
6	712 Rakennustyöntekijät ym.	2 130	3,6	29,7
7	9330 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	1 895	3,2	32,9
8	5123 Tarjoilutyöntekijät	1 830	3,1	36,0
9	4190 Muut toimistotyöntekijät	1 312	2,2	38,2
10	9141 Kiinteistöhuoltomiehet	1 295	2,2	40,4
11	91321 Sairaala- ja hoitoapulaiset	1 199	2,0	42,5
12	41421 Postinkantajat ja -lajittelijat	1 168	2,0	44,5
13	91323 Keittiöapulaiset	1 081	1,8	46,3
14	213 Tietotekniikan erityisasiantuntijat	1 005	1,7	48,0
15	4212 Posti- ja pankkitoimihenkilöt	948	1,6	49,6
16	5169 Valvojat ja vartijat	897	1,5	51,1
17	723 Koneasentajat ja -korjaajat	802	1,4	52,5
18	51311 Lastenhoitajat ja päiväkotiapulaiset	756	1,3	53,8
19	34192 Myymälänhoitajat ja pienkauppiat	684	1,2	54,9
20	5122 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	659	1,1	56,1
Työllisiä yhteensä		58 903		
Tutkinnon suorittaneilla ammattinimikkeitä / kaikki ammattinimikkeet				
	0 Yleissivistävä koulutus, peruskoulu tai vastaava	388 / 531		
20 yleisimmän ammatin kumulatiivinen osuus kaikista ammateista				
	0 Yleissivistävä koulutus, peruskoulu tai vastaava			56,1

Perusasteen yleissivistävän tutkinnon suorittaneet ovat päätyneet yhteensä peräti 388 ammattiin, kun ammatteja on yhteensä 531. Tällä koulutuksella 20 yleisintä ammattia muodostaa vain 56 prosenttia kaikista tutkinnon suorittaneista työllisistä.

Gini-kertoimella mitaten **lukiokoulutuksen** hankkineiden ammattijakauma on keskittymiseltään oleellisesti matalampi (gini-kerroin 0,858) kuin kaikkien toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden ammattijakauma keskimäärin (gini-kerroin 0,968). Toisen asteen tutkinnon opintoaloja (lisättyinä yleissivistävällä koulutuksella) on yhteensä 49, ja lukiokoulutus on ammattijakauman keskittymisjärjestyksessä sijalla 48 eli perusopetuksen jälkeen toiseksi hajanaisin. Liitekuviossa on esitetty yleissivistävän koulutuksen sijoittuminen kaikkien toisen asteen opintoalojen joukossa ammattijakauman gini-indeksillä mitattuna.

Lukiokoulutuksen hankkineiden työllisten ammattitietoja on esitetty taulukossa 3. Aineistossa 20 yleisimmässä ammatissa on yhteensä 25 810 henkilöä, kun tutkinnon suorittaneita työllisiä on yhteensä 48 006. Listan kärjessä on myyjät ja tuote-esittelijät 12 prosentin osuudella kaikista työllisistä. Lukiokoulutuksen hankkineet ovat myös sijoittuneet moninaisiin ammatteihin, joiden tyypillinen vaatimustaso näyttää olevan toisen asteen ammatillinen koulutus. Helsingille on tyypillistä, että toisella asteella pelkän lukion suorittaneiden osuus on varsin korkea ja ammatillisesti kouluttautuneita on suhteellisesti vähän. Runsaat ja monipuoliset työmarkkinat kuitenkin työllistävät varsin hyvin myös vailla ammatillista koulutusta olevat.

Taulukko 3. Yleissivistävä koulutus, lukiokoulutus, 20 yleisintä ammattia

	Ammatti		Työllisiä		Kumula- tiivinen prosentti
			Luku- määrä	%	
1	5220	Myyjät ja tuote-esittelijät	5 783	12,0	12,0
2	213	Tietotekniikan erityisasiantuntijat	2 511	5,2	17,3
3	4190	Muut toimistotyöntekijät	1 861	3,9	21,2
4	3415	Myyntineuvottelijat, -edustajat ja -sihteerit	1 836	3,8	25,0
5	411	(Ei tarkempaa tasoa) Sihteerit, tekstinkäsittelijät ym.	1 605	3,3	28,3
6	5123	Tarjoilutyöntekijät	1 590	3,3	31,6
7	9330	Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	1 152	2,4	34,0
8	4212	Posti- ja pankkitoimihenkilöt	1 124	2,3	36,4
9	91322	Siivoojat	1 033	2,2	38,5
10	5169	Valvojat ja vartijat	997	2,1	40,6
11	41421	Postinkantajat ja -lajittelijat	912	1,9	42,5
12	3120	Tietotekniikan tukihenkilöt, operaattorit ym.	844	1,8	44,3
13	832	Moottoriajoneuvojen kuljettajat	756	1,6	45,8
14	24512	Lehden- ja kustannustoimittajat ja kriitikot	660	1,4	47,2
15	91321	Sairaala- ja hoitoapulaiset	577	1,2	48,4
16	91323	Keittiöapulaiset	554	1,2	49,6
17	3431	Johdon sihteerit, osastosihteerit ym.	546	1,1	50,7
18	3429	Muut liike-elämän palvelujen välittäjät	501	1,0	51,7
19	24191	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	496	1,0	52,8
20	1233	Myynti- ja markkinointijohtajat	472	1,0	53,8
Työllisiä yhteensä			48 006		

Tutkinnon suorittaneilla ammattinimikkeitä / kaikki ammattinimikkeet		
	0 Yleissivistävä koulutus, lukio	379 / 531
	Kaikki toisen asteen tutkinnon suorittaneet	111 / 531

20 yleisimmän ammatin kumulatiivinen osuus kaikista ammateista		
	0 Yleissivistävä koulutus, lukio	53,8
	Kaikki toisen asteen tutkinnon suorittaneet	79,6

Lukiokoulutuksen hankkineet ovat sijoittuneet yhteensä 379 ammattiin 531 ammatista. Se on merkittävästi enemmän kuin kaikilla toisen asteen ammatillisilla opintoaloilla keskimäärin (111/531). Tämän koulutuksen hankkineilla 20 yleisintä ammattia muodostaa vain 54 prosenttia kaikista työllisistä. Koko aineistossa toisen asteen ammatillisilla opintoaloilla vastaava osuus on huomattavasti korkeampi, 80 prosenttia.

3 LOPUKSI

Edellä on kuvattu yleissivistävän tutkinnon suorittaneita taustamuuttujien ja työmarkkinoille sijoittumisen mukaan Helsingissä. Yleissivistävä koulutus on jaettu perusopetukseen (kansakoulu, kansalaiskoulu, keskikoulu ja peruskoulu) ja lukiokoulutukseen. Sarjan aiemmissa tutkimuskatsausraporteissa on käsitelty ammatillisia koulutuksia. Tämä osa sarjasta poikkeaa monella tapaa muista. Esimerkiksi koulutuksen ja työelämän vastaavuutta ei voi arvioida, koska koulutus ei suuntaudu mihinkään ammattiin. Tarkastelun kohteena on ollut kaikki opetushallinnon luokittelemat koulutusalat, ja siinä mielessä myös yleissivistävän koulutuksen tarkastelu puolustaa paikkaansa.

Tutkinnon suorittaneiden työllisten ammattijakaumaa on edellä kuvattu gini-indeksillä, mikä siis kuvaa jakauman keskittyneisyyttä. Mitä korkeampi gini-indeksi on, sitä keskityneempi jakauma on, ja sitä voimakkaammin ammattijakauma siis painottuu harvoin ammatteihin. Ja vastaavasti, mitä alhaisemman arvon gini-indeksi saa, sitä tasaisempi on ammattijakauma ja sitä suurempi on suhteellinen ammattikirjo. Yleissivistävän tutkinnon hankkineiden työelämän ammattipaletti on luonnollisesti hyvin laaja ja siten gini-indeksit matalat. Voisi ajatella, että jos tutkinnon suorittaneiden määrä on suuri, myös ammattikirjo on keskimääräistä suurempi ja siten jakauman keskittyminen vähäisempi. Yleissivistävän koulutuksen osalta tällaista tarkastelua ei voi tehdä, koska tarkasteltavia koulutuksia on vain kaksi. Selvää tilastollista riippuvuutta tähän suuntaan esiintyi aiemmassa kulttuurialaa käsitelleessä raportissa sekä luonnonvara- ja ympäristöalan aineistossa. Sen sijaan humanistisella ja kasvatusalalla, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla, luonnontieteiden alalla, tekniikan ja liikenteen alalla, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla, matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla tai muun ammatillisen koulutuksen alalla tällaista riippuvuutta ei löytynyt.

Edellä on siis kuvattu yleissivistävän tutkinnon hankkineita. Raporttisarjassa on aiemmin ilmestynyt:

- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 1. Humanistinen ja kasvatuala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2015:4
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 2. Kulttuuriala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2015:5
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 3. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala.** Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2015:6
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 4. Luonnontieteiden ala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2015:7
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 5. Tekniikan ja liikenteen ala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2015:10
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 6. Luonnonvara- ja ympäristöala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2016:2
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 7. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2016:3
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 8. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2016:4
- **Koulutuksesta työmarkkinoille. Osa 9. Muu koulutus.**
Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 2016:5

Seuraava julkaisu on yhteenveto kaikista koulutusaloista.

KIRJALLISUUTTA

Koulutusopas 2007. Ammatillinen ja lukiokoulutus. Opetushallitus, Rauma 2006

Ammattikorkeakoulujen valintaopas - yrkeshögskolornas urval 2007. Opetushallitus

Yliopisto-opinnot - universitetsstudier 2005–2007. Opetushallitus, Loviisa 2005

Ammattikorkeakouluopinnot - yrkeshögskolestudier 2005–2007. Opetushallitus

Korkeakouluopinnot - högskolestudier 2007–2009. Opetushallitus 2007

Aikuiskoulutuslinjat - linjer för vuxna. Opetushallitus, Rauma 2006

LIITETAULUT

Liitetaulu 1. Helsingissä työssä olevat yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet äidinkielen ja sukupuolen mukaan; koulutusala, opintoala, koulutusaste

Koulutusala, opintoala, koulutusaste	Työlliset yhteensä	Äidinkieli, %			Sukupuoli, %	
		<i>Suomi</i>	<i>Ruotsi</i>	<i>Muu</i>	<i>Mies</i>	<i>Nainen</i>
Kaikki työlliset yhteensä	378 158	89,2	5,7	5,1	46,9	53,1
Ammatillinen toinen aste	85 997	92,9	3,4	3,7	50,4	49,6
Ammattikorkeakoulu	92 010	93,1	4,9	2,0	39,7	60,3
Yliopisto	85 240	87,9	8,8	3,3	46,7	53,3
Yleissivistävä koulutus yhteensä	115 255	84,2	5,5	10,2	50,0	50,0
Perusasteen koulutus	61 762	79,6	4,4	16,0	51,8	48,2
Lukiokoulutus	53 149	90,0	6,8	3,2	47,9	52,1

Liitetäulu 2. Helsingissä työssä olevat yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet iän mukaan; koulutusala, opintoala, koulutusaste

Koulutusala, opintoala, koulutusaste	Työlliset yhteensä	Ikäryhmät, %			
		18 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
Kaikki työlliset yhteensä	378 158	1,6	8,0	12,5	12,7
Ammatillinen toinen aste	85 997	0,7	8,7	12,4	11,5
Ammattikorkeakoulu	92 010	0,0	1,4	12,6	15,4
Yliopisto	85 240	0,0	0,6	9,7	15,6
Yleissivistävä koulutus yhteensä	115 255	4,6	18,1	14,4	9,5
Perusasteen koulutus	61 762	5,4	8,6	8,8	8,0
Lukiokoulutus	53 149	3,7	29,2	21,0	11,1

Liitetäulu 3. Helsingissä työssä olevat yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet työnantajasektorin mukaan; koulutusala, opintoala, koulutusaste

Koulutusala, opintoala, koulutusaste	Työlliset yhteensä	Työnantajasektori, %					
		Valtio	Kunta	Yksityinen sektori	Valtio-enemm. Oy	Yrittäjät	Muu
Kaikki työlliset yhteensä	378 158	11,7	15,8	63,6	3,8	5,0	0,2
Ammatillinen toinen aste	85 997	6,7	20,7	63,0	4,0	5,5	0,1
Ammattikorkeakoulu	92 010	9,5	17,8	65,9	2,9	3,8	0,1
Yliopisto	85 240	25,4	15,3	51,8	2,5	4,7	0,2
Yleissivistävä koulutus yhteensä	115 255	7,1	10,8	70,8	5,4	5,7	0,2
Perusasteen koulutus	61 762	6,5	13,6	67,6	5,2	6,9	0,3
Lukiokoulutus	53 149	7,8	7,5	74,6	5,7	4,2	0,2

Liitetäulu 2. Helsingissä työssä olevat yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet iän mukaan; koulutusala, opintoala, koulutusaste *jatkuu*

							Mediaani-ikä
35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 -	
12,5	13,4	11,9	11,2	10,4	5,3	0,5	41,0
11,9	14,6	13,0	12,2	10,4	4,3	0,3	41,6
15,0	16,6	13,8	11,3	9,3	4,3	0,3	41,7
15,3	14,3	13,0	12,2	11,6	6,8	0,8	43,1
8,9	9,2	8,9	9,6	10,5	5,7	0,6	37,0
9,5	10,2	10,9	13,1	15,7	8,9	0,9	44,7
8,1	7,9	6,5	5,7	4,6	2,1	0,2	28,8

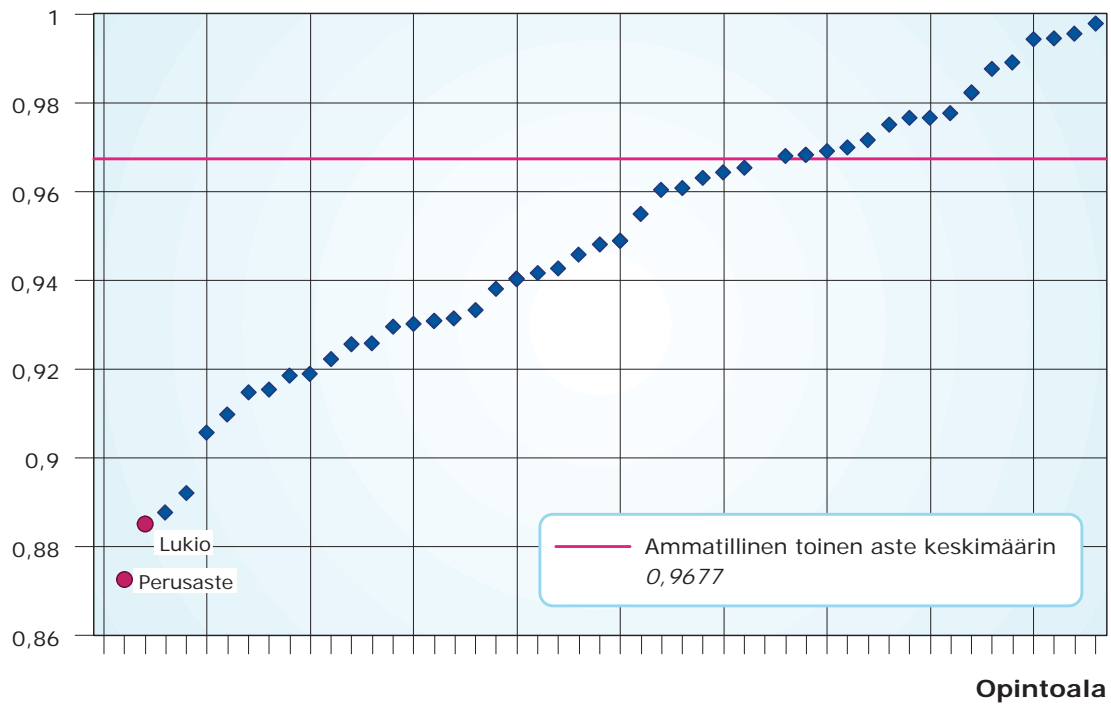
Liitetäulu 4. Helsingiläiset ammatillisen tutkinnon ja yleissivistävän koulutuksen tutkinnon suorittaneet työmarkkina-aseman mukaan; koulutusala, opintoala, koulutusaste; 15–64-vuotiaat

Koulutusala, opintoala, koulutusaste	Väestö yhteensä	Työmarkkina-asema, %		
		Työllinen	Työtön	Työvoiman ulkopuolella
Koko väestö yhteensä	405 581	68,6	5,9	25,4
Ammatillinen toinen aste	81 180	75,2	7,9	16,9
Ammattikorkeakoulu	70 189	84,2	4,3	11,5
Yliopisto	76 610	83,6	4,0	12,4
Yleissivistävä koulutus yhteensä	177 602	53,0	6,6	40,4
Perusaste	108 175	44,1	8,7	47,2
Lukio	69 427	66,8	3,3	29,9

LIITEKUVIO

Liitekuvio. Gini-kertoimet ammattijakaumasta. Yleissivistävän koulutuksen opintoalat kaikkien opintoalojen joukossa; toisen asteen opintoalat

Gini-indeksi

LIITE

Opetushallinnon koulutusluokitus

Koulutusala
0 Yleissivistävä koulutus
1 Humanistinen ja kasvatusala
2 Kulttuuriala
3 Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
4 Luonnontieteiden ala
5 Tekniikan ja liikenteen ala
6 Luonnonvara- ja ympäristöala
7 Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
8 Matkailu, ravitsemis- ja talousala
9 Muu koulutus

Koulutusaste
1 Ammatillinen toinen aste
2 Ammattikorkeakouluaste
3 Yliopistoaste

Koulutusala	Opintoala
0 Yleissivistävä koulutus	
	002 Perusopetus
	003 Lukiokoulutus
1 Humanistinen ja kasvatusala	
	101 Vapaa-aika ja nuorisotyö
	102 Kielitieteet
	103 Historia ja arkeologia
	104 Filosofia
	105 Kasvatustieteet ja psykologia
	106 Opetus- ja kasvatustyö
	107 Teologia
	199 Muu humanistisen ja kasvatusalan koulutus

2 Kulttuuriala

- 201 Käsi- ja taideteollisuus
- 202 Viestintä ja informaatiotieteet
- 203 Kirjallisuus
- 204 Teatteri ja tanssi
- 205 Musiikki
- 206 Kuvataide
- 207 Kulttuurin- ja taiteiden tutkimus
- 299 Muu kulttuurialan koulutus

3 Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

- 301 Liiketalous ja kauppa
- 302 Kansantalous
- 303 Hallinto
- 304 Tilastotiede
- 305 Sosiaalitieteet
- 306 Poliittikatieteet
- 307 Oikeustiede
- 399 Muu yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnonala koulutus

4 Luonnontieteiden ala

- 401 Matematiikka
- 402 Tietojenkäsittely
- 403 Geo-, avaruus- ja tähtitieteet
- 404 Fysiikka
- 405 Kemia
- 406 Biologia
- 407 Maantiede
- 499 Muu luonnontieteiden alan koulutus

5 Tekniikan ja liikenteen ala

- 501 Arkkitehtuuri ja rakentaminen
- 502 Kone-, metalli- ja energiatekniikka
- 503 Sähkö- ja automaatiotekniikka
- 504 Tieto- ja tietoliikennetekniikka
- 505 Graafinen ja viestintätekniikka
- 506 Elintarvikeala ja biotekniikka
- 507 Prosessi-, kemian- ja materiaalitekniikka
- 508 Tekstiili- ja vaatetustekniikka
- 509 Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka
- 510 Tuotantotalous
- 599 Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus

6 Luonnonvara- ja ympäristöala

- 601 Maatilatalous
- 602 Puutarhatalous
- 603 Kalatalous
- 604 Metsätalous
- 605 Luonto- ja ympäristöala
- 699 Muu luonnonvara- ja ympäristöalan koulutus

7 Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

- 701 Sosiaaliala
- 702 Terveysala
- 703 Sosiaali- ja terveysala (alojen yhteiset ohjelmat)
- 704 Hammaslääketiede ja muu hammashuolto
- 705 Kuntoutus ja liikunta
- 706 Tekniset terveyspalvelut
- 707 Farmasia ja muu lääkehuolto
- 708 Lääketiede
- 709 Eläinlääketiede
- 710 Kauneudenhoitoala
- 799 Muu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutus

8 Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

- 801 Matkailuala
- 802 Majoitus- ja ravitsemisala
- 804 Kotitalous- ja kuluttajapalvelut
- 805 Puhdistuspalvelut
- 899 Muu matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutus

9 Muu koulutus

- 901 Sotilas- ja rajavartiolaitos
- 902 Palo- ja pelastusala
- 903 Poliisiala
- 904 Vankeinhoito

Tekijä(t) Montén, Seppo		
Nimike Koulutuksesta työmarkkinoille Osa 10. Yleissivistävä koulutus		
Julkaisija (virasto tai laitos) Helsingin kaupungin tietokeskus	Julkaisu-aika 2016	Sivumäärä, liitteet 31
Sarjan nimike Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupungin tietokeskus		Osanumero 2016:6
ISSN(painettu) 1455-7266 ISSN(verkossa) 1796-7236	ISBN(painettu) 978-952-331-132-9 ISBN(verkossa) 978-952-331-133-6	Kieli fin, swe, eng
Tiivistelmä <p>Käsillä olevassa raportissa hyödynnetään aikanaan muuhun tarkoitukseen hankittua, varsin mittavaa tilastoaineistoa. Julkaisussa kuvaillaan ammatillisen ja yleissivistävän tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työmarkkinoille: minkälaisiin ammatteihin he ovat sijoittuneet, minkälainen ammattijakauma eri tutkinnon suorittaneilla on, kun sitä verrataan vastaavan tasoihin muihin tutkintoihin, kuinka eri koulutuksen hankineet poikkeavat kaikista muista koulutetuista äidinkielen, sukupuolen, iän, työnantajasektorin ja työmarkkina-aseman suhteen. Aineistona on Helsingissä sijaitsevista työpaikoissa työskentelevät työlliset, mutta työmarkkina-aseman osalta Helsingissä asuvat tutkinnon suorittaneet.</p> <p>Aineistoa käydään läpi yksi koulutusala kerrallaan. Koulutusaloja on yleissivistävän koulutuksen lisäksi yhdeksän ammatillista koulutusala. Aineistosta on aiemmin ilmestynyt yhdeksän raporttia (humanistinen ja kasvatusala; kulttuuriala; yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala; luonnontieteiden ala; tekniikan ja liikenteen ala; luonnonvara- ja ympäristöala; sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala; matkailu-, ravitsemis- ja talousala; muu koulutus). Tämän kymmenennen raportin kohteena on yleissivistävä koulutus, joka sisältää perusopetuksen ja lukiokoulutuksen. Tämä julkaisu poikkeaa selvästi edeltävistä, ammatillista koulutusta kuvaavista julkaisuraporteista. Yleissivistävä koulutus ei tähtää erityisesti mihinkään työelämän ammattiin, ja esimerkiksi ammattien ja koulutuksen vastaavuusarviointia ei tämän koulutuksen osalta voida tehdä. Kaikki muu tarkastelu kuitenkin vastaa edeltävissä ammatillisia koulutuksia kuvaavissa raporteissa esitettyjä analyysejä.</p>		
Asiasanat ammatillinen koulutus, koulutusala, opintoala, koulutusaste, työelämään sijoittuminen, ammatit, ammattijakauma, standardointi, gini-kerroin, yleissivistävä koulutus, perusopetus, lukiokoulutus		
Hinta hinnaston mukaan	Jakelu puh. 09 310 36293	
Myynti Tietokeskuksen kirjasto, Siltasaarenkatu 18–20 A, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 09 310 36377		

Tekijä(t) Montén, Seppo		
Nimike Koulutuksesta työmarkkinoille Osa 10. Yleissivistävä koulutus		
Julkaisija (virasto tai laitos) Helsingin kaupungin tietokeskus	Julkaisu-aika 2016	Sivumäärä, liitteet 31
Sarjan nimike Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupungin tietokeskus		Osanumero 2016:6
ISSN(painettu) 1455-7266 ISSN(verkossa) 1796-7236	ISBN(painettu) 978-952-331-132-9 ISBN(verkossa) 978-952-331-133-6	Kieli fin, swe, eng
Tiivistelmä <p>Käsillä olevassa raportissa hyödynnetään aikanaan muuhun tarkoitukseen hankittua, varsin mittavaa tilastoaineistoa. Julkaisussa kuvaillaan ammatillisen ja yleissivistävän tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työmarkkinoille: minkälaisiin ammatteihin he ovat sijoittuneet, minkälainen ammattijakauma eri tutkinnon suorittaneilla on, kun sitä verrataan vastaavan tasoihin muihin tutkintoihin, kuinka eri koulutuksen hankineet poikkeavat kaikista muista koulutetuista äidinkielen, sukupuolen, iän, työnantajasektorin ja työmarkkina-aseman suhteen. Aineistona on Helsingissä sijaitsevista työpaikoissa työskentelevät työlliset, mutta työmarkkina-aseman osalta Helsingissä asuvat tutkinnon suorittaneet.</p> <p>Aineistoa käydään läpi yksi koulutusala kerrallaan. Koulutusaloja on yleissivistävän koulutuksen lisäksi yhdeksän ammatillista koulutusala. Aineistosta on aiemmin ilmestynyt yhdeksän raporttia (humanistinen ja kasvatusala; kulttuuriala; yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala; luonnontieteiden ala; tekniikan ja liikenteen ala; luonnonvara- ja ympäristöala; sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala; matkailu-, ravitsemis- ja talousala; muu koulutus). Tämän kymmenennen raportin kohteena on yleissivistävä koulutus, joka sisältää perusopetuksen ja lukiokoulutuksen. Tämä julkaisu poikkeaa selvästi edeltävistä, ammatillista koulutusta kuvaavista julkaisuraporteista. Yleissivistävä koulutus ei tähtää erityisesti mihinkään työelämän ammattiin, ja esimerkiksi ammattien ja koulutuksen vastaavuusarviointia ei tämän koulutuksen osalta voida tehdä. Kaikki muu tarkastelu kuitenkin vastaa edeltävissä ammatillisia koulutuksia kuvaavissa raporteissa esitettyjä analyysejä.</p>		
Asiasanat ammatillinen koulutus, koulutusala, opintoala, koulutusaste, työelämään sijoittuminen, ammatit, ammattijakauma, standardointi, gini-kerroin, yleissivistävä koulutus, perusopetus, lukiokoulutus		
Hinta hinnaston mukaan	Jakelu puh. 09 310 36293	
Myynti Tietokeskuksen kirjasto, Siltasaarenkatu 18–20 A, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 09 310 36377		

KOULUTUKSESTA TYÖMARKKINOILLE

Osa 10. Yleissivistävä koulutus

Koulutuksesta työmarkkinoille -raporttisarja kuvaa sitä, minkälaisiin ammatteihin eri tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet. Koulutukset ovat ammattijakaumansa suhteen hyvin erilaisia. Jotkut tutkinnot ovat sellaisia, joista suuntaudutaan varsin pieneen määrään ammatteja. Toiset tutkinnot puolestaan ovat luonteeltaan lähempänä ammatillista yleistutkintoa, jolloin koulutuksesta valmistuneiden ammattikirjo on varsin laaja.

Työelämään sijoittumista kuvataan opetushallinnon koulutusluokituksen mukaisesti, yksi koulutusala kerrallaan. Käsillä oleva raportti koskee yleissivistävää koulutusala. Samalla tehdään myös vertailua siitä, kuinka yleissivistävän koulutusalan tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet suhteessa kaikkiin ammatillisen tutkinnon suorittaneisiin.

Julkaisutilaukset
p. 09 310 36293

Internet
www.hel.fi/tietokeskus